

۳۰۹- گزینیهی (۳) در بیت صورت سؤال و گزینیهای «۱، ۲ و ۴» عاشق فقط خود معشوق حقیقی را می‌خواهد و دیگر هیچ. اما در گزینیهی «۳»، چشم امید داشتن به عنایت الهی مطرح شده است.

۳۱۰- گزینیهی (۳) مفهوم گزینیهی «۳»: هر کس به این جهان می‌آید، خواهد رفت.

اما در گزینیهای دیگر شاعر معتقد است اهل فضل و خرد با وجود تحقیق بسیار نتوانستند از راز جهان چیزی دریابند.

۳۱۱- گزینیهی (۳) در ابیات مرتبط بر مفهوم کنایه «از ماست که برماست» تأکید شده است، اما در بیت گزینیهی «۳»، به تقدیرگرایی اشاره شده است.

۳۱۲- گزینیهی (۱) مفهوم ابیات «ب، د، ه» به تأثیر آواز خوش و نگویش بی‌ذوقی دلالت می‌کنند.

۳۱۳- گزینیهی (۳) بیت اول: با یاد تو اندوهگینم / بیت دوم: با یاد تو جوان و دل‌شاد می‌شوم. تشریح گزینیهای دیگر:

گزینیهی «۱»: ناامیدی از تغییر اوضاع

گزینیهی «۲»: پیشگیری قبل از وقوع حادثه

گزینیهی «۴»: سوختن، فرجام بی‌حاصلی است.

۳۱۴- گزینیهی (۱) مفهوم گزینیهی «۱»: «تن به قضا دادن برای کسب رضایت معشوق» است؛ اما سایر گزینیه‌ها به ناگزیری قضا و قدر اشاره دارند و این که نمی‌توان در مقابل قضا و قدر ایستادگی کرد.

۳۱۵- گزینیهی (۴) شاعر در شعر صورت سؤال خداوند را برترین خالق می‌داند، زیرا حضرت علی (ع) را آفریده است. در بیت چهارم نیز نظامی می‌گوید: در جهان جهان‌آفرینی، از این بهتر نمی‌توان خلقتی پدید آورد. مفهوم سایر گزینیه‌ها:

گزینیهی «۱»: عجز عقل از ادراک مخلوقات فراوان خدا
گزینیهی «۲»: نظم و ترتیب موجود در جهان
گزینیهی «۳»: خالق تمام آنچه ساکن و متحرک است، خداوند است.

۳۱۶- گزینیهی (۲) مفهوم مشترک این سه گزینیه، وجود عشق و به تبع آن، به‌وجود آمدن شور و فتنه‌ی عاشقی است.

۳۱۷- گزینیهی (۳) مفهوم ابیات «ب، ج و ه» از کوزه همان برون تراود که درواست»

مفهوم بیت «الف»: «رازداری در عشق»

مفهوم بیت «د»: «راز دل بر دشمن آشکار می‌کنم»

۳۰۱- گزینیهی (۱) بیت صورت سؤال و ابیات گزینیهای (۲، ۳ و ۴) فاعل اصلی را خداوند می‌دانند، اما در بیت گزینیهی (۱) آمده است:

خدا، آفریننده‌ی خرد است، پس خرد نمی‌تواند او را درک کند و بشناسد، همان‌طور که انگشت در نوشته نمی‌گنجد، هر چند که نوشته حاصل کار انگشت است.

۳۰۲- گزینیهی (۳) مفهوم ضرب‌المثل «تیری که از شست رفته باز نمی‌گردد.» قابل برگشت نبودن کار انجام شده» است؛ این مفهوم در ابیات گزینیهی (۳) بیان شده است.

۳۰۳- گزینیهی (۱) مفهوم بیت سؤال و گزینیهی (۱): ناکامی شاعر (بهره نبردن از جوانی) مفهوم سایر گزینیه‌ها:

گزینیهی (۲): پشیمان بودن از اعمال دوره‌ی جوانی و امید داشتن به رحمت خدا

گزینیهی (۳): افسوس از گذشتن جوانی و دوره‌ی شادی
گزینیهی (۴): توصیه به غنیمت دانستن جوانی / ناپایداری جوانی

۳۰۴- گزینیهی (۴) مفهوم گزینیهی (۴): «طلب» لازمه‌ی بهره‌مندی از لطف و بخشایش است.

مفهوم عبارت سؤال و سایر گزینیه‌ها: نگویش حرص، طمع و توصیه به قناعت

۳۰۵- گزینیهی (۱) مفهوم گزینیهی (۱): رهایی نداشتن انسان بداخلاق از خوی بد خود
مفهوم سایر گزینیه‌ها:

ارزش هر چیزی به ذات آن است نه جایگاهش

۳۰۶- گزینیهی (۳) بیت سوم فقط به این موضوع اشاره دارد که هزاران تیر دعا (دعا مثل تیر) به سوی آسمان پرتاب کردم، ولی یکی کارگر نشد، اما سایر گزینیه‌ها یعنی تیری که رها شده است باز نمی‌گردد.

۳۰۷- گزینیهی (۳) بیت گزینیهی «۳» بیانگر اهمیت معنی و محتوای علم و دانش در برابر صورت یا ظاهر آن است، اما در دیگر گزینیه‌ها بر این مفهوم تأکید شده است که موقعیت‌ها و خوشی‌های دنیوی زودگذر و ناپایدارند و نباید فریفته‌ی آن‌ها شد.

۳۰۸- گزینیهی (۲) مفهوم گزینیهای «۱، ۳ و ۴» مردم‌گریزی است.

در بیت «د» ← وقتی قوی و صاحب قدرت هستی دستگیر ضعیفان باش. (درویش‌نوازی)

در بیت «ه» ← دل من فقط جای عشق خداوند است و به همین دلیل جایی برای کینه و دشمنی در آن وجود ندارد.

۳۲۵- گزینیهی (۳) مفهوم مشترک گزینیهای (۱)، (۲) و (۴) ← کسی که از معشوق خبر داشته باشد از خود بی‌خود و بی‌خبر و مدهوش است.

مفهوم گزینیهی (۳) ← هیچ طبیعی نمی‌تواند درد عشق را درمان کند و فقط کسی که بیماری را ایجاد کرده است (معشوق) می‌تواند درمانت کند.

۳۲۶- گزینیهی (۱) خسوف‌های کزخیم ← استعاره از حوادث ناگوار

نکته: عبارت سؤال عیناً در توضیحات درس شکسپیر معنی شده است. توصیه می‌کنم به توضیحات کتاب‌های درسی کمی دقت کنید!

۳۲۷- گزینیهی (۲) مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینیهی (۲) ← باد صبا دروغ زن است = حدیث باد صبا هست سر به سر همه باد

نکته: البته اشتراکی بین صورت سؤال و گزینیهی (۳) هم دیده می‌شود (راست‌گویی) ولی گزینیهی ۲ قوی‌تر است!

۳۲۸- گزینیهی (۲) مفهوم مشترک (۱)، (۳) و (۴) ← موقع قدرت خوب باش و خوبی کن!

مفهوم گزینیهی (۲) ← تو صاحب اختیار و صاحب قدرت هستی هر کاری می‌خواهی بکن (تسلیم عاشق در مقابل معشوق)

۳۲۹- گزینیهی (۲) مفهوم مشترک گزینیهی (۲) با صورت سؤال ←

گریستن بسیار زیاد و فوق حد طبیعی عاشق صورت سؤال ← وقتی می‌گیریم از شدت گریه‌ام خاک، گل می‌شود و شترها در گل می‌مانند.

گزینیهی (۲) ← چشم من راه سیل اشک است.

۳۳۰- گزینیهی (۴) مفهوم بیت سؤال ← سخنان جاودانه گفتم‌ام و این مرا جاودانه می‌کند.

مفهوم گزینیهی (۴) ← زمان همه چیز را از بین می‌برد به جز اشعار من که جاودانه می‌مانند.

۳۳۱- گزینیهی (۱) مفهوم گزینیهی (۱) ← زیبایی جهان مفهوم سسایر گزینیه‌ها ← بی‌وفایی جهان و دعوت به دل‌نستن به آن

۳۱۸- گزینیهی (۱) مفهوم سه گزینیهی دیگر این است که جذبه از سمت یار است که عاشق را به سوی خود می‌کشد، ولی در گزینیهی «۱» شاعر معتقد است که عاشقان به اختیار و با میل خود در دام دوست می‌افتند.

۳۱۹- گزینیهی (۱) مفهوم مشترک ابیات مرتبط، اشاره به «حمل بار امانت الهی» توسط بشر و آیهی «أنا عرضنا الامانة على السموات والأرض والجبال...» است. اما بیت گزینیهی «۱» بیانگر نادانی افرادی است که به جای سرمستی در عشق از شراب انگوری مست می‌شوند.

۳۲۰- گزینیهی (۴) مفهوم عبارت سؤال و گزینیهی «۴» هر دو بر دگرگون شدن اوضاع و از خوبی و خوشی به بدی و ناخوشی رسیدن اشاره دارند.

گزینیهی «۲»: شاعر از خوشی و مناسب شدن اوضاع خود سخن می‌گوید.

گزینیهی «۱»: تأکید بر قناعت است.

گزینیهی «۳»: تأکید بر گذر خوشی‌ها و سختی‌های دنیاست. هر سه گزینیهی‌انگرم مفهوم جملهی «کل اناء یترشح بما فیه» (از کوزه برون همان تراود که در اوست) دیده می‌شود.

۳۲۲- گزینیهی (۴) گزینیهی «۱»: وفاداری عاشق در عشق‌ورزی به معشوق

گزینیهی «۲»: وفادار نبودن معشوق

گزینیهی «۳»: ناپایداری مقام‌های دنیوی

گزینیهی «۴»: بیت یک: درویش‌نوازی / بیت دو: نکوهش نیازمندی

۳۲۳- گزینیهی (۴) گزینیهی «۱»: ناسازگاری روزگار

گزینیهی «۲»: ارزشمندی دل

گزینیهی «۳»: تقابل عشق و عقل

گزینیهی «۴»: سفارش به سکوت / شناخت شخصیت افراد از سخن آن‌ها

۳۲۴- گزینیهی (۳) در بیت «الف» می‌گوید: انسان ثروتمند که به نیازمندان بی‌اعتنایی می‌کند، خود زیان می‌بیند. (درویش‌نوازی)

در بیت «ب» ← انسان‌های آگاه هرگز برای خوشایند شاهان حقیقت را تغییر نمی‌دهند. (راست‌گویی)

در بیت «ج» ← ای انسان با مال اندک خود قانع باش تا ثروتمند و نیازمند را یکی بینی. (قناعت)

معنی ج ← بنده‌ی شاکران باش و کنار آن‌ها قرار بگیر.
معنی د ← تو را شکر می‌گویم و خدا را به خاطر حق پرستی سپاس می‌گویم.

۳۴۱- گزینهِی (۳) مفهوم مشترک سؤال و بیت گزینهِی (۳) ← چیزهای بزرگ در دل چیزهای کوچک نهفته است (در دل ذره آفتابی است - از زلف یار شر بی‌نهایت گفته شده)

* البته گزینهِی (۳) هم چندان ارتباط قوی با صورت سؤال ندارد اما از سایر گزینهِی‌ها بهتر است.

۳۴۲- گزینهِی (۴) مفهوم مشترک سؤال و جواب ← بر این دنیای بی‌وفای گذرا دل میندا!

۳۴۳- گزینهِی (۲) مفهوم مشترک ابیات صورت سؤال و گزینهِی (۲) ← صبر، انسان را به مرتبه و مقام بالا می‌رساند.

مفهوم گزینهِی‌های ۱ و ۳ ← گرچه علاج کار، صبر است اما توان صبر کردن ندارم.

مفهوم گزینهِی (۴) ← خداوند می‌تواند به من صبر دهد.

۳۴۴- گزینهِی (۴) مفهوم مشترک سؤال و گزینهِی (۴) ← مصیبت بیش‌تر به کسانی می‌رسد که به معشوق نزدیک‌ترند. (هر که در این بزم مقرب‌تر است / جام بلا بیش‌ترش می‌دهند)

۳۴۵- گزینهِی (۳) مفهوم مشترک سایر ابیات ← برای تکامل و راحتی ما کاینات و موجودات بسیاری تلاش کرده‌اند!

مفهوم گزینهِی (۳) ← سال‌ها سختی کشیده‌ام تا دچار پشیمانی شدم.

۳۴۶- گزینهِی (۲) مفهوم مشترک سؤال و گزینهِی (۲) ← هر کسی متناسب با ذات و زبان خود حرف می‌زند و با خدا ارتباط برقرار می‌کند (هر دو بیت از داستان موسی و شیبان از مثنوی مولوی است)

۳۴۷- گزینهِی (۲) مفهوم مشترک سؤال و جواب ← حقیقت و خدا آشکار و هویداست اما ما بی‌خبریم و به دنبال اویسیم.

۳۴۸- گزینهِی (۱) معنی بیت اول ← هر کس مثل طاووس به خود بنگرد در دام گرفتار خواهد شد (علت گرفتاری در دام، خود فرد است که معادل از ماست که بر ماست می‌باشد)

۳۴۹- گزینهِی (۴) مفهوم مشترک سؤال و جواب ← جانبازی و مرگ و فنا شدن عاشق در راه عشق

۳۳۲- گزینهِی (۲) مفهوم مشترک سؤال و گزینهِی

(۲) ← بعضی چیزهای شکسته ارزشمند هستند.

بیت سؤال ← دل شکسته ارزشمند است

بیت (۲) ← بسیار شکست وجود دارد که از آن‌ها کارها درست می‌شود!

۳۳۳- گزینهِی (۱) مفهوم مشترک سؤال و گزینهِی

(۱) ← در عالم عشق تمام اتفاقات مطابق میل و خواست عاشق است.

۳۳۴- گزینهِی (۴) درون ذره‌ای عظمت معشوق را

می‌توان دید و یافت ← مفهوم مشترک گزینهِی (۴) و صورت سؤال است.

نکته: البته گزینهِی (۳) هم چندان بی‌ربط نیست.

۳۳۵- گزینهِی (۲) مفهوم مشترک سؤال و گزینهِی

(۲) ← امیدواری به وصال معشوق!

نکته: البته گزینهِی (۴) هم بی‌ربط نیست اما جواب سازمان سنجش گزینهِی (۲) بوده!

۳۳۶- گزینهِی (۱) مفهوم مشترک سؤال و گزینهِی

(۱) کسی که از خود بی‌خود و بی‌خبر و مدهوش است از معشوق خبر دارد!

۳۳۷- گزینهِی (۴) مفهوم بیت سؤال ← غم صد

ساله به یک دیدار معشوق می‌ارزد.

مفهوم بیت گزینهِی (۴) ← امید وصال معشوق به اندوهش نمی‌ارزد.

نکته: دقت کنید در صورت سؤال مفهوم مقابل (برعکس) خواسته شده است.

۳۳۸- گزینهِی (۱) «ماندگاری اثر» مفهوم مشترک

سؤال و گزینهِی (۱) است.

۳۳۹- گزینهِی (۳) مفهوم صورت سؤال و سایر

گزینهِی‌ها ← گدایان عالم عشق که داری مقام و مرتبه بالا هستند به مادیات و تعلقات دنیایی توجهی ندارند.

مفهوم گزینهِی (۳) ← شاه بزرگی خود را از رعیت می‌گیرد!

۳۴۰- گزینهِی (۱) مفهوم مشترک صورت سؤال و

ابیات الف و ب ← شکرگزاری به درگاه خدا موجب

نعمت و زیادی آن است.

معنی الف ← شکرکن چراکه مهمانی که سر سفره‌ی

تو می‌نشیند روزی خود را از سفره‌ی تو می‌خورد.

معنی ب ← شکر موجب مزید (زیادی) می‌شود اگر

زیادشدن نعمت می‌خواهی شکر را کنار مگذار.

۳۶۲- گزینه‌ی (۴) زیرا مفهوم بیت سؤال و گزینه‌ی (۴)، هر دو به وجود عشق و شور و نشاطی که در عالم ایجاد کرده، اشاره می‌کند و بیان این که عشق ازلی است.

۳۶۳- گزینه‌ی (۳) زیرا اسفندیار، رستم را مورد تحقیر و تمسخر قرار می‌دهد و او را سگری (سیستانی) خطاب می‌کند و می‌گوید: مثل این که قدرت و کمان و تیراندازی مرد جنگجو (اسفندیار) را فراموش کردی.

۳۶۴- گزینه‌ی (۴) «حطام» استعاره از مال دنیا است. در این عبارت اشاره شده که همین مقدار کمی که از مال دنیا دارم حلال است و کافی است و بیش‌تر نمی‌خواهم و به همین قانعم. پس قناعت و پرهیز از حرص و دقت در حلال بودن بیان شده است. اما به بخشش به نیازمندان، هیچ‌گونه اشاره‌ای نشده است.

۳۶۵- گزینه‌ی (۴) شاعر در هر دو بیت صورت سؤال و گزینه‌ی (۴) می‌گوید: «عنایت معشوق باید شامل حال عاشق گردد و هیچ زیبایی وجود ندارد مگر آن که از طرف خداوند باشد.»

۳۶۶- گزینه‌ی (۱) زیرا هر دو بیت، بی‌وفایی دنیا و عدم دلبستگی به آن را بیان می‌کند.

۳۶۷- گزینه‌ی (۲) معنی بیت گزینه‌ی (۲)، بدین صورت است: «در سرزمین عشق، گردش زمین و آسمان بر وفق مراد و به کام عاشقان است.»

۳۶۸- گزینه‌ی (۳) عاشقان حقیقی خاموش‌اند و از وصال خود با کسی سخن نمی‌گویند.

۳۶۹- گزینه‌ی (۱) در این گزینه، تنها از ستایش خداوند سخن رفته است، در حالی که در گزینه‌های دیگر به گونه‌ای کرم و بخشایش خداوند آمده است.

۳۷۰- گزینه‌ی (۲) معنی آیه: «ما امانت را بر آسمان و زمین و کوه‌ها عرضه کردیم و ...» بیت دوم هم می‌گوید: «چیزی را که آسمان قبول نکرد انسان پذیرفت و قبول کرد.»

۳۷۱- گزینه‌ی (۳) هر دو بیت به این مفهوم مشترک دلالت می‌کند که عشق انسان را به مراحل بالا و کمال می‌رساند. علت نادرستی گزینه‌ی (۱) نسبت به گزینه‌ی (۳) در این است که بحث از سود و زیان فردا (قیامت) در گزینه‌ی (۱) مطرح است در حالی که در گزینه‌ی (۳) صحبت از قیامت نیست.

۳۵۰- گزینه‌ی (۱) مفهوم مشترک بیت سؤال و جواب ← آشکار بودن خدا

۳۵۱- گزینه‌ی (۲) وقتی رستم پیشنهاد می‌کند که اگر جنگ دوست داری بیا دو سپاه بیاوریم که با هم بجنگند و تو لذت ببر اسفندیار در پاسخ می‌گوید راه و رسم من این نیست که برای رسیدن به تاج و تخت مردم را به کشتن بدهم!

۳۵۲- گزینه‌ی (۲) مفهوم آیه: هر کس متناسب با ذات خود عمل می‌کند. مفهوم سایر ابیات: هر کس به اندازه و متناسب با خود به چیزی می‌رسد.

مفهوم گزینه‌ی ۲: تلاش کن به تکامل و حقیقت‌بینی برسی. ۳۵۳- گزینه‌ی (۱) البته گزینه‌ی ۴ هم بی‌ربط نیست و می‌تواند جواب باشد!

۳۵۴- گزینه‌ی (۳) مفهوم مشترک سؤال و جواب ← گدای عالم عشق به جهان و تعلقات مادی بی‌اعتناست.

۳۵۵- گزینه‌ی (۳) اشاره به چمن و خوابیدن طفل غنچه در آن، ارتباط مستقیم این بیت است با صورت سؤال.

۳۵۶- گزینه‌ی (۱) همه‌ی ابیات با صورت سؤال ارتباط دارد اما در گزینه‌ی (۱)، «شاخ خرم شود» دقیق‌تر با عبارت سؤال ارتباط برقرار کرده است.

۳۵۷- گزینه‌ی (۱) فردوسی هم مانند بیهقی از کتاب عظیم قدر خود تقدیر می‌کند و آن را بنایی برای همیشه باقی می‌خواند.

۳۵۸- گزینه‌ی (۲) چون بیت گزینه‌ی (۲) توصیفی است از مرحله‌ی وحدت، و هم‌معنی است با بیت: «تا به جایی رساندت که یکی/ از جهان و جهانیان بینی»

۳۵۹- گزینه‌ی (۳) مفهوم کلی داستان سیمرغ و گزینه‌ی (۳) ← شرط رسیدن به معشوق فنا شدن در معشوق و یکی شدن با اوست.

۳۶۰- گزینه‌ی (۱) در سه بیت دیگر، حسرت خوبی‌های گذشته مطرح شده است مانند حسرت و اندوه نویسنده‌ی «بخاری من ایل من» از روزهای خوب گذشته.

۳۶۱- گزینه‌ی (۱) گزینه‌ی (۱) به این اشاره دارد که کسی تاکنون ثنای سزاوار تو نگفته است.